

STORTINGET

Representantforslag 87 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Haagen Poppe og Anna Molberg

Dokument 8:87 S (2025–2026)

Representantforslag fra Haagen Poppe og Anna Molberg om mer åpenhet og demokrati i kultursektoren

Til Stortinget

Bakgrunn

Kulturrådet er et uavhengig organ som gir tilskudd til kunst- og kulturprosjekter over hele landet. De forvalter blant annet Norsk kulturfond som hvert år deler ut over én mrd. kroner, og er ett av de viktigste verktøyene i Norge for å sikre armlengdes avstand mellom politikere og kunsten. Rådet består av ti medlemmer som er oppnevnt av Kongen i statsråd. Rådet oppnevner rundt 25 utvalg som behandler søknader eller påmeldte titler til innkjøpsordningene. Både rådet og utvalgene arbeider på armlengdes avstand fra myndighetene. Det betyr at politikerne ikke kan påvirke hvem eller hva som får tilskudd.

Et fritt, uavhengig og tilgjengelig kulturliv forutsetter legitime, faglig sterke og åpne beslutningsprosesser når skattepengene skal fordeles. De siste årene er stadig mer av tilskuddsforvaltningen flyttet til underliggende etater for å styrke fagligheten og sikre likebehandling. Samtidig har det den seneste tiden blitt avdekket svakheter ved slike tildelingsprosesser. I Kulturrådet har det vært mulig å både sitte i fagutvalg og selv søke og motta midler. Dette er uheldig og sterkt beklagelig.

Det er en kjensgjerning at det er forholdsvis små miljøer innenfor de ulike kunstretningene i Norge, og det er grunn til å stille spørsmål ved om dagens systemer og prosesser er tilstrekkelige for å forhindre kameraderi. Det er uansett forslagsstillernes mening at det i dag eksisterer en tillitskrise overfor kulturbyråkratiet.

Det er positivt at Kulturrådet nå selv har tatt initiativ til en ny praksis. Denne innebærer at man ikke kan sitte i fagutvalg i samme periode som man selv er mot-tager. Forslagsstillerne mener imidlertid at det likevel er behov for en større gjennomgang av hvordan kunst- og kulturpengene blir fordelt. Målet er større mangfold blant medlemmene i utvalgene som tildeler, og blant dem som mottar, både når det gjelder omfang av antallet kunstnere og hvilke uttrykk og retninger disse representerer. Forslagsstillerne vil peke på to konkrete forslag til løsninger som kan sørge for mer åpenhet og større tilfang av potensielle rådsmedlemmer: Åpne tildelingsmøter og et nordisk samarbeid på feltet.

Norsk kunst- og kulturliv opererer i et nordisk og internasjonalt marked. Tilfang av nordisk kompetanse i fagutvalg kan bidra til høyere kvalitet, bedre sammenligningsgrunnlag og mer kunnskapsdeling. Videre er meråpenhet et grunnleggende prinsipp i norsk forvaltningsrett, og bør også gjelde innen kultursektoren. Forslagsstillerne mener økt åpenhet må kombineres med tydelige retningslinjer for taushetsplikt, personvern og konkurransesensitive forhold, og at kunstfaglige vurderinger fortsatt skjer på armlengdes avstand.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen utrede og legge fram forslag til hvordan medlemmer fra andre nordiske land kan inngå i Kulturrådets fagutvalg, og hvorvidt det er mulig å etablere et nordisk samarbeid på feltet.
2. Stortinget ber regjeringen utrede og gjennomføre tiltak for å øke åpenheten i Kulturrådets beslutningsprosesser, for eksempel gjennom åpne og strømmede møter.

27. januar 2026

Haagen Poppe

Anna Molberg